

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 10

Lýsingarprísur fyri mmm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 13. mars 1948

Bladið verður bilagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

22 árg.

Innflytingin og okkara útlendski peningur.

Okkara handil við útlandið og okkara ágóði í Bretlandi eru nógv á máli í hesum døgum.

Hópur av vörum, sum vit vóru von at innflyta úr Bretlandi, eru komnar á »bundnan lista«. Ein orsök in skal vera, at okkara pundsgóði í hesum landi er svunnin burtur í einki. Tá ið kríggið var endað, segðist, at vit áttu á í Bretlandi okkurt um 60—70 mill. kr., og nú segði danska útvarpið, at ikki vóru meira eftir enn 200.000 pund.

Her er sjálvandi at spyrja, hvussu hesin peningur er farin. Tað er við landsins ágóða, sum tað er við mannsins: hann kann nýta hann, men so valdast um, hvat hann nýtir hann til. Um hann söplar hann burtur, ella hann fær sær vinnureiðskap fyri hann.

Tað eru blóð, sum siga, at tað er oyðslupolitikkur valutaráðsins, ið skuldina má fáa fyri pundstrotið: Valutaráðið hevur latið pening til ónyttuvörur. Amtmaður, sum er danskur maður, hevur tað í hyggju at økja um handilin Føroyar—Danmarkar millum. Vit fáa vörur úr Danmark og gjalda við enskum pundum. Ja, sagt hevur verið, at Danir hava boðið út vörur til okkara, ið teir hava fingið úr Bretlandi, og sum vit mugu gjalda við enskum peningi.

Tað er ikki so lætt at víta, hvussu nógv, ið sætt er í hesum tíðindum. Önnur lond hava gjørt hesi handilspolitisku mistök. Vit hoyrdu um Danmark, ið flutti inn rulluskoytir, tá ið teimum treyt nógvir aðrir nyttulutir. Á sama hátt Ísland, ið hevði stóran peningaágóða í Amerika. Teir skulu hava søplað hann burtur í »luxusvörum«, stórmannabilum t.d.

Útlendski peningur okkara er nógv nýttur til skipakeyp. Vit hava fingið nógvar dýrar trolarar úr Bretlandi. Men satt er, at mongd av ónyttuvörum er flódd inn yvir landið. Hon hevur ikki trotið: góðgæti, tubbak, öl, brennivín o. a., og tað skal verða góðið við útlenskum peningi. Eitt annað er at finnast at, at

útlendingum hevur verið frítt at kepa nyttuvörurnar og fara av stað við teimum, so tær hava mangan trotið.

Her er ivaleyst at átala. Handilin er livsæðrin í landinum, og hann má verða róktur við skili og umhugsan.

Eitt, ið er at taka fram öllum hesum röðuevnum viðvikjandi er tað, at útlendingar manna valutaráðið. Tað eru útlendskir menn, har sita, bara ein Føroyingur. Hetta skuldi verið heilt óvugt. Valutaráðið, kann ein siga, umsitur allan okkara útlands-handil, og har skuldu helst Føroyingar verið í meiriluta. Vit eru ikki hersett nú, og tann skipan, sum tá var, skuldi ikki verið enn. Nú vita vit, at sagt verður, at skuldin liggur hjá stýrslagnum og hjá teirri nýskipan, ið ætlanin er at seta í gildi. Hesum taka vit ikki fullvegis undir. Tingið er okkara umboð, og onkur skuldi verið so frægur í Tinginum, at hann, ið hvussu so var, mótmælti. Ella, ið hvussu er, hevur fólkið rætt til at krevja at vita hvussu til stendur við útlands-handlinum og útlands-peninginum. Tað er lógið í demokratiskum landi, at slik tíðindi koma so dáttliga, og tilíkar reglur verða settar, aðrenn nakar varar um.

Nýskipanin er heldur ikki komin at galda. Hon gevur okkum atgongd ihvussu er at vera uppi í og eftiransa okkara útlandsviðurskifti. Hin størsta grundin man vera tann vanliga, at vit leggja ikki uppi, fyrr enn tað kemur í flókju, og tá verður bara tos, í staðin fyri gerðir. Ongar skipanir eru okkum so meinar, at vit ikki sjálvir sleppa at eftiransa og fáa sum frægast burtur úr.

FØROYSK
grensápa

er tann besta

JAN MASARYK

hin víðakendi tjekkiski uttanríkismálaráðharrin

tikið lívið av sær

Demokratið og frælsisfylkingin mist ein av sínum bestu monnum

Öllum var dátt við, at Tjekkoslovakia, sum var hitt mest demokratiska landið í Eystur-europa, hevði fingið einaræðis-stýri og beindi burtur allar menn, sum vóru móttóðumenn.

Onsmorgunin uppskakaðist allur hin frælsislynti heimurin enn meira, tá ið tíðindini frættust, at Jan Masaryk, ein av frægastu demokratisku statsmonnum í okkara verðaldar-parti, hevði tikið lívið av sær. (Hann var lopin út av einum vindeyga í ríkismálaráðharrahúsinum.)

Jan Masaryk var sonur Thomas Masaryk, sum grundaði hetta nýggja Tjekkoslovakia aftaná fyrra verðaldarbardaga. Hann var fremstur í leikinum, tá ið Hitler árendi landið og legði Tjekkar í fjötur.

Tá ið seinri verðaldarbardagin byrjaði, var hann í London og gjørdist uttanríkismálaráðharri í friu tjekkisku stjórnini, tað starv hann hevur havt síðan. Her var hann ein av teimum mætastu í móttóðuni móti Naziveldinum og arbeiddi

saman við nógvum góðum monnum, sum vóru í útleigd. Her kom hann saman við Norðlendingum, Norðmonnum og Dönum, og framdi enn meiri tann vinskapi og tann samhugi, sum verið hevur millum Norðurlond og Tjekkoslovakia.

Tá ið kommunistar í hesum døgum tóku ræði í landinum, segðist, at bæði hann og Benes presidentur vóru í samarbeiði við hesa nýggju stjórnina, og tóktist tað vera henni eitt viðmæli. Nú halda vesturlendsku blóðini, at báðir hava verið undir tvingsli og ikki við frium vilja, og hetta er so svarið og ávaringin Jan Masaryk sendir frá sær.

Tíðindini úr landi hansara siga annars, at hann hevur verið nervaveikur, og hevur tikið lívið av sær í óviti. Minnið hansara var heiðrað av stjórnini. — Hendingarnar renna fram, og mangur maður spyr, um tann úlvtið, vit hildu vera lagda aftur um, er nú brátt við at taka seg upp aftur.

Færøsk Margarine

VITA No 1

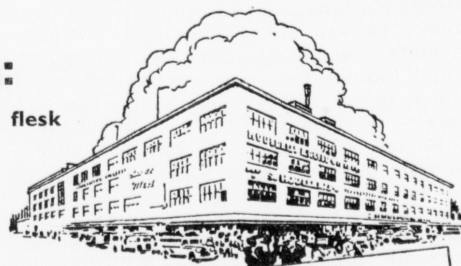
Vitaminiseret

Færøsk Produkt.

Fint Produkt.

Vit lata:

Feskt kjøt og flesk
pylsur
feitivörur
livurpostei
salatir
konserver

S. HOULBERG A/S
Kødbyen, København.

UMBOÐ:
B. MORTENSEN
TØRSHAVN
Telefon 326